

ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA

HEZKUNTZAREN EREMUA

LEHEN SAIOAREN MEMORIA 2017-10-17

NON: Astrabuduko anbulatorio zaharra.

NOIZ: 2017ko urriaren 17an, 18:30etan.

PARTE HARTZAILEAK: 4 pertsona; 2 emakumezko eta 2 gizonezko.

EUSKARA ZERBITZUA: Ana Hernández.

AZTIKER: Ekhi Zubiria eta Markel Ormazabal.

1. SARRERA ETA ONGI ETORRIA

Euskara Zerbitzuko teknikariak ongi etorria egin die lan saiora etorri diren lagunei, eta jarraian, Aztikerreko dinamizatzailleek saioaren nondik norakoak azaldu dituzte.

Batetik, lan saioa Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatzeko parte hartze prozesuaren baitan kokatu dute. Prozesuak bi helburu nagusi ditu:

- Erandion Euskara Sustatzeko III. Ekintza Plana baloratu.
- Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatu.

Prozesua iraila eta abendua artean garatuko da, eta parte hartze saioei dagokionean, hauek urria eta azaroan burutuko dira. Urriko saioetan III. ESEP baloratu eta IV. ESEP-k jaso beharko dituen erronkak identifikatzen hasteko lehen hurbilpena egingo da; azaroko saioetan, berriz, erronka hauetan sakonduko da.

Prozesuaren lanak lau eremu nagusiren arabera antolatu dira: Kultura; Hezkuntza; Kirola; eta Merkataritza. Lan saio guztiak irekiak izango dira eta elkarte nahiz norbanakoek edozein eremutan parte hartu ahal izango dute. Honez gain, azpimarra berezia egingo da bai euskalgintza eta bai Erandioko Udaleko sail ezberdinetako langileak (teknikariak eta zinegotziak) saioetan parte hartzeko.

Honela, urriko lan saioen egutegia aurkeztu da:

EREMUA	NOIZ	NON
KULTURA	Urriak 10 asteartea 18:30etan	ASTRABUDUKO ANBULATEGI ZAHARRA
HEZKUNTZA	Urriak 17 asteartea 18:30etan	ASTRABUDUKO ANBULATEGI ZAHARRA
KIROLA	Urriak 25 asteazkena 18:30etan	ALTZAGAKO KIROLDEGIA
MERKATARITZA	Urriak 25 asteazkena 14:30etan	UDALETXEAN

Azkenik, gaurko lan saioan jarraituko den lan eskema aurkeztu dute dinamizatzailleek. Aurkezpenekin batera bi ariketa proposatu dira.

2. EUSKARAREN BILAKAERA ERANDION

Prozesuaren eta lanaren abiapuntutzat "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoaren ustiaketa, 2017" azterlaneko emaitzak erabiliko dira. Azterlana 2017ko maiatza eta ekaina artean gauzatu da eta ondorengo helburuak izan ditu oinarri:

- Erandioko herritarrek duten euskara gaitasuna, lehen hizkuntza, etxeko hizkuntza edota kaleko erabilera gaur egun zenbatekoa den aztertzea.
- Aipatu ezaugarri hauen bilakaera zein izan den aztertzea (1981etik gaur egun arte).
- Aipatu ezaugarri hauek Erandioren inguruarekin konparatzea, hala nola, eskualdearekin edota Bizkaiarekin.
- Erandioko euskararen inguruko bestelako datuen egoera edo bilakaeraren azterketa (hezkuntza eredua, helduen euskalduntzea-alfabetatzea,...)

Dinamizatzaileek azaldu dute Erandioko udaleko webgunean azterlan guztia irakurtzeko aukera dagoela. Lehen talde dinamika errazteko, ostera, saiora gerturatu diren lagunei azterlanaren laburpen bat banatu zaie.

Azterlanaren emaitzek aurkezten duten errealitatea lau datuen bitartez laburtu du dinamizatzaileak: Euskararekiko jarrera; euskararen ezagutza; hizkuntza gaitasuna; eta euskararen erabilera.

[Dokumentuaren amaieran atal hauei dagozkien hainbat datu eta zertzelada erantsi dira]

Emaitzak eta gako nagusiak aurkeztuta, parte hartzaileak bi taldetan banatu dira eta beren ustetan Erandion euskara lantzeko gaur egungo egoeran dauden AUKERAK eta ZAILTASUNAK zein diren zerrendatu dituzte.

EUSKARAREN BILAKAERA ERANDION

ZEIN AUKERA EMATEN DITU EGOERAK?

Haur eta nerabeen artean dagoen euskararen ezagutzak aukerak ematen ditu udaletik adin tarte hauentzat programatzen den guztia euskaraz izateko.

ZEIN ZAILTASUN AURKEZTEN DITU EGOERAK?

- Udaleko kultur ekintzak askotan gaztelera hutsean egiten dira, eta hau, batez ere, Euskara eta Kultura bi sail ezberdin izatearen ondorio da.
- Oso joera indartsua da edozein eremutan ekintza bat euskaraz eta gaztelera, bi hizkuntzak erabiliz hastea baina azkenerako gaztelera hutsean jardutea.
- Gazteek ez dute euskara beharrezkotzat ulertzen, ez diote garrantzirik ematen, eta ondorioz, jokaera erosoena hartzen dute: gaztelera erabiltzea. Hau oso lotuta dago Erandioko biztanleriaren perfil soziolinguistikoarekin.
- Etxeko hizkuntza euskara dutenen artean beste joera bat da eskolaren eremuan, euskara beraiek bezain beste menderatzen ez duten lagunekin gaztelera egitea.
- Familien aldetik transmisio falta nabaria dagoela uste dut. Familia erdaldunen artean, gainera, euskara beste ikasgai bat bezala ulertzen dute.
- Nerabezaroan, bereziki, euskararekiko kontrakotasun jarrera bat ere atzeman daiteke. Gurasoek euskaraz egin behar dutela esaten diete seme-alabei eta hauek kontrara jokatzen dute maiz: "euskaraz egin behar dut? Ba nik gaztelera erabiliko dut!".
- Gazteek ez dute euskaraz hitz egin nahi. Etsai bezala hartzen dute, ikasgai gorrotagarria zaie.
- Gurasoek ez dute askorik laguntzen eta maiz trabak ere jartzen dituzte: guraso askoren artean hedatutako ustea da seme-alabek materia galtzen dutela euskaraz ikasteagatik.
- Hezkuntza ereduak edo zorrotz ezartzen dira edo ez dute balio ezertarako: ez da posible bigarren mailatik hirugarren mailara igarotzea ikasgelaren gehiengoak euskara suspenditu duenean.
- Helduek euskara ikasteari dagokionean, askorentzat ezinezkoa da euskaltegira joatea lanagatik-eta denbora falta dutelako eta borondate handia behar da horretarako

3. EUSKARA SUSTATZEKO III. EKINTZA PLANA BALORATZEN

Erandon Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatzeko antolatu den parte-hartze prozesuaren abiapuntua izan nahi du "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoaren ustiaketa, 2017" azterlanak. Emaitza hauen oinarrian, gaur egungo egoerak euskara lantzeko eskaintzen dituen aukeren eta zailtasunen erradiografiak prozesuaren bigarren urratsa emateko lurzoru komuna izango dira.

IV. ESEP-ak jaso behar dituen gakoak eraginkorrak izatea nahi bada, aipatutako oinarri hauetaz gain, funtsezkoa da III. ESEP ezagutu eta baloratzea. Ez alferrik, prozesuaren helburuetako bat da hau, eta baita lehen lan saio hauetan egin beharreko ariketa ere.

Horretarako, Ana Hernández Erandioko Euskara Zerbitzuko teknikariak, lan saiora etorri diren herritarrei III. ESEP-aren helburu nagusiak, lan lerroak eta egitasmoak azaldu dizkie, azpimarra berezia eginez **hezkuntzaren eremuarekin** lotura duten aspektuetan.

Aurkezpenaren ostean, parte-hartzaileak berriro ere talde txikietan antolatu dira eta egun indarrean dagoen plana baloratu eta plan berria izango denak jaso beharko dituen gakoak pentsatzen hasteko ariketa egin dute.

Ondoren plenarioan, talde handian, emandako erantzunak eta egindako ekarpenak konpartitu dira. Jarraian ariketaren emaitzak daude.

HELBURUAK LORTZEKO PROPOSATUTAKO JARDUERAK EGOKIAK DIRA?

Parte hartzaileek adierazi dute jarduera edo "programen emaitzak oro har nahiko onak" direla.

Ikastetxeei zuzendutako egitasmoak ere ugariak direla adierazi dute.

EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA PENTSATZEN

Azkenik, eta talde dinamikaren azken ariketa bezala, parte hartzaileei IV. ESEP-k jaso beharko dituen gako edo oinarrietan lehen hurbilpen bat egitea proposatu zaie. Lehen lan saio hauetako azken ariketa honen emaitzek bigarren urratseko lan saioen abiapuntua izan nahi dute, hauetan sakonean landuko baita IV. ESEP.

EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA PENTSATZEN

- Lotura afektiboek eta sentimenduek planaren erdigunean egon behar dute.
- Gazteen egiazko motibazioak zeintzuk diren jakin behar da etengabe beraien zuzendutako jarduerak eraginkorrak izateko.
- Badago halako sentsazio bat gazteen artean euskaraz programatzen diren jarduerak gaztelerakoak baino kalitate gutxiago dutela. Unean uneko zaletasunei arreta eman behar zaie, une bakoitzean gazteen modan zer dagoen jakin behar da, euskaraz programatzen dena maiz "zaharra" edo "zaharkitua" iruditzen baitzaie.
- Aisialdiaren eremuari eman behar zaio arreta.
- Lonja edo gazte lokalen fenomenoari arreta eman behar zaio.
- "Ondo ulertutako lehiakortasuna" sustatu beharko litzateke. Antolatzen diren txapelketa edo lehiaketek erakusten dute gazteak erakartzeko elementu garrantzitsua dela lehia eta lehiakortasuna.
- Gazteei begira zuzendutako jarduerak eta lan lerroak ongi daude eta jarraitu behar dute, baina zeharkakotasuna oinarri hartuta, egitasmo berdinen barnean beste adin sektoreak ere sartu behar dira.
- Planak indar berezia egin beharko luke kalean, egunerokoan, euskaraz dakien jendea identifikatzeko balioko duten egitasmoetan. Maiz ez gara lehen hitza euskaraz egiten ez bait dakigu hartzaileak euskaraz ba ote dakien. Txantxangorriaren kanpaina, esaterako, balio handikoa iruditzen zait.

4. ITXIERA ETA HURRENGO URRATSAK

Parte hartzaileen iritzi eta ekarpenak jaso direlarik amaitutzat eman da gaurko saioa. Aurrez, ostera, prozesuko hurrengo urratsak zein izango diren gogoratu da:

- Batetik, urrian zehar antolatu diren Kirola eta Merkataritza eremuetako lan saioak gogorarazi dira.
- Bestetik, azaroan eremu bakoitzeko bigarren lan saio bat egingo da. Lan saio hauek helburu argia dute: IV. ESEP diseinatzeko ekarpenak eta gogoetak egitea, eta horretarako, gorago adierazi bezala, azken ariketaren emaitzetan oinarrituko dela azpimarratu da.

Kulturaren eremuko elkarte eta lagunekin azaroan bigarren saioa egingo da, beraz, eta elkar agurtu aurretik, parte hartzaileekin batera saio horren deialdia adostu da:

AZAROAK 15 asteartea 18:30etan UDALETXEAN-ALTZAGAN

Saioa amaituta, Astrabuduko anbulatorio zaharrean, iluntzeko 19:45etan.

5. ERANSKINAK

Akta edo memoriaren bigarren atalean esan bezala, jarraian "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoaren ustiaketa, 2017" azterlana aurkeztean Aztikerreko teknikariak emandako zertzelada edo gako nagusiak jasotzen dira.

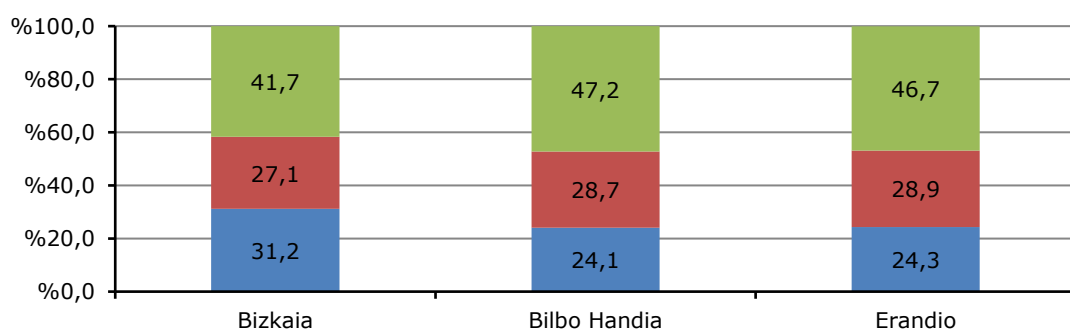
Azterlanaren emaitzek irudikatzen duten errealitatea lau daturen bitartez laburtu du dinamizatzaileak: Euskararekiko jarrera; euskararen ezagutza; hizkuntza gaitasuna; eta euskararen erabilera.

EUSKARAREKIKO JARRERA

Euskararekiko interesari dagokionez, Bizkaiko datuak EAEko datu orokorren oso antzerakoak dira. 16 urtetik gorako herritarren % 38k "interes oso handia" duela adierazten du eta beste % 28k "nahiko interes", hau da, herritarren bi herenek (% 66) euskararekiko interes positiboa azaltzen du.

EUSKARAREN EZAGUTZA

Zenbaki absolutuetan, eta bi urtetik gorako biztanleriari dagokionean, Erandioko 5.706 biztanle "elebidunak" dira (% 24,1) eta 6.778 "elebidun hartzaileak" (% 28,9). "Elebidunak" eta "elebidun hartzaileen" proportzio banaketa Bilbo Handiaren oso antzekoa da.

HIKUNTZA GAITASUNA

HIZKUNTZA-GAITASUNA ETA ADINA. 2011 (>5URTE)							
Adina	Elebidunak		Elebidun hartzaileak		Erdaldun elebakarrak		Guztira
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%	
5-9	790	% 73	235	% 22	54	% 5	1.079
10-14	673	% 79	136	% 16	42	% 5	851
15-19	554	% 63	177	% 20	154	% 17	885
20-24	513	% 47	265	% 24	305	% 28	1.083
25-29	521	% 33	455	% 29	583	% 37	1.559
30-34	493	% 23	818	% 37	880	% 40	2.191
35-39	404	% 17	931	% 38	1.105	% 45	2.440
40-44	305	% 15	592	% 28	1.206	% 57	2.103
45-49	193	% 11	361	% 21	1.155	% 68	1.709
50-54	134	% 9	248	% 16	1.143	% 75	1.525
55-59	94	% 6	235	% 16	1.182	% 78	1.511
60-64	90	% 6	192	% 13	1.192	% 81	1.474
65-69	74	% 6	162	% 12	1.083	% 82	1.319
70-74	111	% 11	86	% 9	773	% 80	970
75-79	112	% 12	66	% 7	722	% 80	900
80-84	121	% 20	39	% 6	458	% 74	618
>=85	86	% 19	26	% 6	348	% 76	460
Guztira	5.268	% 23	5.024	% 22	12.385	% 55	22.677

EUSKARAREN ERABILERA

EUSKARAREN KALE-ERABILERA BILAKAERA (2011-2016)		
Urtea	Euskararen erabilera	Oinarria (behatutako solaskideak)
	(%)	Kop.
2011	1,3	2.231
2016	2,0	7.067

EUSKARAREN KALE-ERABILERA, ZONALDEAREN ARABERA. ERANDIO, 2016 (EUSKARAZ, %)			
Hizkuntza	Auzoak		
	Altzaga	Astrabudua	Erandiogoikoa
Euskaraz	1,4	0,5	10,2
Gaztelaniaz	98,3	99,5	89,8
Beste hizkuntzetan	0,3	0,0	0,0
GUZTIRA	100,0	100,0	100,0
Oinarria (behatutako solaskideak)	2.984	3.309	774